

Työryhmä erityisvaltuutettujen tehtävien ja päällekkäisyyksien selvittämiseksi, 2. kokous

Aika	7.11.2024 klo 13-15
Paikka	kh Innostamo, Meritullinkatu 8
Läsnä	puheenjohtaja osastopäällikkö Johanna Suurpää, oikeusministeriö jäsen yksikönpäällikkö Corinna Tammenmaa, oikeusministeriö jäsen johtava asiantuntija Juha Saunamäki, oikeusministeriö jäsen johtaja Terhi Heinilä, sosiaali- ja terveysministeriö jäsen neuvotteleva virkamies Terhi Tulkki, sosiaali- ja terveysministeriö jäsen johtava asiantuntija Seija Jalkanen, työ- ja elinkeinoministeriö opetusneuvos Mervi Eskelinen, opetus- ja kulttuuriministeriö, jäsen Anssi Pirttijärven sijaisena yksikönpäällikkö Robin Harms, yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto, asiantuntija Kristina Stenmanin sijaisena asiantuntija tasa-arvovaltuutettu Rainer Hiltunen (etäyhteydellä) asiantuntija vanhusasiavaltuutettu Päivi Topo hallintopalveluyksikön johtaja Juha Sepponen, Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto, asiantuntija neuvotteleva virkamies Jasmiina Jokinen, oikeusministeriö, työryhmän sihteeri hallitusneuvos Satu-Maaria Natunen, oikeusministeriö, työryhmän sihteeri
Poissa	jäsen hallitusneuvos Hanna Helinko, sisäministeriö

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin keskustelun jälkeen edellisen kokouksen pöytäkirja.

3 Esitys Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virastosta (Juha Sepponen)

Sepponen esitteli vuoden 2025 alusta aloittavaa Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virastoa ja sen hallintopalveluyksikköä, jonka johtajaksi Sepponen on nimitetty. Virastossa toimii 11 oikeusministeriön hallinnonalan itsenäistä viranomaista, muun muassa valtuutetut. Viraston perustaminen ei muuta viranomaisten tehtävänalaa eikä itsenäistä asemaa. Viraston perustamisellakin toteutetaan Orpon hallituksen hallitusohjelmaa, jonka mukaan erityisvaltuutettujen tehtävät, mahdolliset päällekkäisyydet ja säästömahdollisuudet selvitetään.

Tavoitteena on koota viranomaisten operatiivisia hallintotehtäviä hallintopalveluyksikköön ja vahvistaa viranomaisten hallinnollista asiantuntijatukea, mikä vähentäisi päällekkäistä hallinnollista työtä ja vapauttaisi resursseja viranomaisten sisältötyöhön. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on myös tuottavuuden parantaminen kunkin viranomaisen substanssitoiminnassa. Virasto rahoitetaan budjettineutraalisti, eli sen perustamiseen ei saatu erillistä rahoitusta.

Keskustelussa todettiin, että Oikeushallinnon erityisviranomaiset -hankkeessa on toteutettu vuoden 2016 muistiossa todettuja muutostarpeita viranomaisten hallintojen päällekkäisyyksien vähentämiseksi. Yhteisen hallintopalveluyksikön perustamisesta ei ole laskettu koituvan säästöjä, mutta kyseessä ei ollutkaan säästöhanke.

4 Tarkennukset työsuunnitelmaan

Jokinen esitteli työryhmän työsuunnitelmaan tehtyjä tarkennuksia. Suunnitelmaa on päivitetty edelliskerralla käydyn keskustelun pohjalta siten, että valtuutettujen tehtäviä ja toimivaltoja tarkastellessa otetaan huomioon myös direktiivit sekä edellytykset toiminnan ja sen vaikuttavuuden kehittämiseksi. Lisäksi kokousten päivämäärät ja alustavat aiheet ovat täsmentyneet.

Seuraavassa kokouksessa on tarkoitus alkaa käsitellä valtuutettujen tehtäviä ja toimivaltuuksia. Ennen jokaista kokousta tarkennetaan, mitä teemoja kokouksessa on tarkoitus käsitellä. Alkuvuoden 2025 kokouksissa on varattu aikaa eri vaihtoehtojen tarkastelulle ja hallinnollisten kysymysten käsittelylle.

5 Asiantuntijakuulemiset työryhmässä ja henkilöstön infotilaisuus

Jäsenet ja asiantuntijat esittivät seuraavat ehdotukset ryhmän kokouksissa kuultavista asiantuntijoista:

OM:

- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta
- Ihmisoikeuskeskus, näkökulmana selvitys kansallisista ihmisoikeus- ja perusoikeustoimijoista

STM (ja tasa-arvovaltuutettu):

- Emeritaprofessori Kevät Nousiainen
- Emeritusprofessori, Helsingin yliopiston hallituksen puheenjohtaja Niklas Bruun
- Tasa-arvoasiain neuvottelukunta Tanen puheenjohtaja, kansanedustaja Karoliina Partanen
- Naisjärjestöjen Keskusliitto
- Naisjärjestöt yhteistyössä – Nytkis ry
- Työsuojelun vastuualueiden valvonnan edustaja, nimetään myöhemmin

Vanhusasiavaltuutettu:

Yksi tai useampi seuraavista vanhusasiavaltuutetun seniorivaikuttajien ryhmässä toimivista:

- Stakesin entinen pääjohtaja Vappu Taipale
- STM:n entinen kansliapäällikkö Markku Lehto
- Tuulikki Petäjaniemi
- Helsingin vanhusneuvoston puheenjohtaja Auni-Marja Vilavaara

sekä

- professori Anna Mäki-Petäjä-Leinonen

Yhdenvertaisuusvaltuutettu:

- Valtiosääntöoikeuden professori, entinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan puheenjohtaja Tuomas Ojanen
- Ihmisoikeusliiton pääsihteeri Kaari Mattila
- Invalidiliiton juristi Henrik Gustafsson

Sovittiin, että jokin kokouksista pidetään ainakin valtaosin kuulemistilaisuutena, mieluiten jokin ennen joulua olevista kokouksista. Kuultavien puheenvuorot toivotaan tiiviinä. Kuultavat voisivat esittää myös yhteisen näkemyksensä. Jos ajankohta ei sovi jollekin kuultavista, häneltä voidaan pyytää kirjallinen lausunto tai mahdollisesti etsiä erillinen aika.

Jos kuultavia priorisoidaan, se tehdään ryhmässä yhdessä.

Lisäksi sovittiin, että yhdenvertaisuusvaltuutettu, tasa-arvovaltuutettu ja vanhusasiavaltuutettu pitävät seuraavassa kokouksessa 22.11. kukin noin 10 minuutin puheenvuoron toiminnastaan siitä käytännön näkökulmasta, mikä valtuutettujen näkemyksen mukaan on olennaisinta ja keskeisintä tuoda esiin.

Henkilöstötilaisuutta on alustavasti ajateltu kuluvan vuoden puolelle. Sovittiin, että jos on jokin tietty ajankohta, joka sopii valtuutettujen henkilöstölle erityisen huonosti, valtuutetut ilmoittavat siitä sihteeille.

6 Taustamuistio valtuutettuja koskevasta sääntelystä: taustamuistion esittely ja keskustelu

Jokinen esitteli laatimaansa taustamuistiota valtuutettuja koskevasta sääntelystä. Sitä on tarkoitus käyttää myös työryhmän mietinnössä.

Työryhmän jäsenet ja asiantuntijat esittivät joitakin lisäsehdotuksia muistioon. Täsmennykset pyydettiin lähettämään vielä sähköpostitse sihteereille. Muistiota päivitetään kokouksessa käydyn keskustelun ja kirjallisten kommenttien perusteella, ja se toimitetaan ryhmän jäsenille ja asiantuntijoille ennen seuraavaa kokousta.

Keskustelussa todettiin, että muistio ei sisällä kuvausta valtuutettujen tehtävien käytännön järjestämisestä eikä niihin varatuista resursseista. Esimerkiksi näitä asioita voi käsitellä valtuutettujen puheenvuoroissa seuraavassa kokouksessa.

7 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

8 Seuraava kokous

Seuraava kokous on perjantaina 22.11.2024 klo 13.30-15.30 kokoushuone Aleksanterissa, osoitteessa Kirkkokatu 12.

Päätettiin kokous klo 14:26.